

Disputatio medica inauguralis, de rubeola : quam annuente summo numine... / Eruditorum examini subjicit Franciscus Harris, Virginiensis.

Contributors

Harris, Francis.
Bland, R. 1730-1816.
Merriman, Samuel, 1771-1852.
University of Edinburgh.
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

Edinburgh : Excudebat Adamus Neill cum Sociis, 1793.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/b4vddukc>

Provider

Royal College of Surgeons

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E_library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

RUBEOLO.

DISPUTATIO MEDICA
IN AUGURATIS

DE
RUBRO

ANNUNTIO MEDICO
GULIELMI ROBERTSON, M.D.
AUGUSTI 1841

PRO GRADU DOCTORIS
RUBRO
ERUDITIONE EXAMINI SUBJICIT

FRANCISCUS HARRIS

SOC. ALEX. PHYS. EDIN. SOC. EXTRAORD.

Gutta rosae hipocistidis, nervi, sed sine nervo

Ad diem 24. Junii, hanc locutionem

EDINBURGH
Koenigshaus Adversus Nihil cum Sociis

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

DE
RUBEOLOA;

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GULIELMI ROBERTSON, S.T.P.
ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICAE decreto;
PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

FRANCISCUS HARRIS,
VIRGINIENSIS,

SOC. AMERIC. PHYS. EDIN. SOC. EXTRAORD.

Gutta cavat lapidem, non vi, sed sæpe cadendo.

OVID.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
EXCUDEBAT ADAMUS NEILL CUM SOCIIS.

=====
M DCC XCIII.

DISPUTATIO

IN A

R. V. M. O. A.

J. HARRIS

ANNO

18

GUTHRIE

18

18

18

18

18

18

18

18

18

18

18

18

18

18

18

18

18

18

18

Fratri suo dilectissimo,

J. HARRIS Jun.

Has Studiorum Primitias,

Pietatis Fraternalis Monumentum,

facras esse

vult

FRANCISCUS HARRIS.

CORRIGENDA.

Pag. 7. *lege* exanthematici.

— 9. — palpebrarum.

— 11. — auctor.

— 21. — grassantem.

DISTRICT OF COLUMBIA

CORRECTIONAL INSTITUTION

THE DISTRICT OF COLUMBIA
CORRECTIONAL INSTITUTION
OFFICE OF THE WARDEN
WASHINGTON, D. C.

REPORT OF THE WARDEN

FOR THE YEAR 1900

AND FOR THE YEAR 1901

THE DISTRICT OF COLUMBIA
CORRECTIONAL INSTITUTION
OFFICE OF THE WARDEN
WASHINGTON, D. C.

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

RUBEOLA.

HIC morbus, tam crebro et tam perite auctoribus ab diversis, variis temporibus, postquam per Europam primo sese sparserit, tractatus fuit, ut dissidentia minime levi de eo differam. Quidemque natura et curatio morborum fere omnium, quibus, humani generis politiores excultioresque partes obnoxiae
A sunt,

2 DISPUTATIO MEDICA

sunt, tam bene investigatæ repertæque sunt, ut vix novi aut utilis quidquam, præcipue medicæ rei etiamnum studioso, qui fere omnino experientia vacet, quique ex libris prælectionibusque, magna ex parte, suam notitiam depromat, in lucem proferre possit.

Cum ita sit, quid ei faciendum est? Ut sit contentus, necesse est, nisi ei in campos Theoriæ interminatos dubiosque se conferre placeat, (quod minime mihi in animo est), ex illo experientiæ acervo depromere, qui ab aliis in re medica peritis, cumulatus fuit.

Sed priusquam hujus tentaminis partes momentosas aggrediar, pauca, de historia naturali præmittam.

Morbilli, æque ac eorum comes fœdissima variola, nunc per omnes Europæ regiones pervulgata, Asiæ, et in primis Arabiæ, proprii videntur fuisse: namque prima eorum historia

ria

ria luculenta accurataque, quæ nobis pervenit, a RHAZE, qui apud Arabos circiter seculum nonum floruit, depicta est; et quinetiam omnibus scriptoribus veteribus, tum medicis tum historicis, prorsus sub silentio omissi sunt.

Sed tamen non desunt, qui adeo cæco antiquitatis amore capti sunt, ut asseruerint temere potius, quam perite et vere, non solum morbillos, sed etiam luem veneream, variolam, &c. a medicis veteribus plane cognita esse. Quinetiam præ se ferunt has descriptiones in medium proferre: hæc vero intuitu levissimo reperientur compositæ esse ex sententiis verborum distortis, et ex symptomatis, (sensu simul auctoris generali neglecto), variis eodemque morbo excerptis, simul singulis perindustriose omissis, quæ eorum opinioni adversari possint.

Porro ab rerum antiquarum amatoribus fautoribusque rogarem, Utrum probabile sit, si morbus adeo gravis, quique omnes fere homi-

4 DISPUTATIO MEDICA

nes non solum ipse afficit, sed aliis insuper morbis adhuc gravioribus viam prostermit, semet, seculis HIPPOCRATIS, CELSI, GALENI-que, ex æquo communem ut præsentì, ostendisset, hos accuratos observatores, historiam ejusdem adeo imperfectam, immo nullam prodidisse, quum præsertim in aliis exemplis, plane comperti simus, hosce in morborum parvi momenti descriptionem minutam descendisse? Certe non: Et omnibus, animos ingenuos et sine præjudicio possidentibus, evidentissimum oportet esse veteres, hunc morbum in totum ignorasse. Quin et mihi videtur satis probabile, morbillos, intra Asiæ, et potissimum Arabiæ limites, per secula non memorabilia, usque ad initium seculi octavi, latuisse; cum Arabici, furore indomito, victorias adeo crebras reportaverint, spatiumque terrarum orbis tantum subigerint. Quo tempore, eorum religionis et imperii propagatione, hoc, pariter ac alia flagella, in magnam hu-
mani

mani generis partem, quæ nunquam antea
iisdem tentata esset, sævierunt.

Quam esset humani generis et sanitati et
felicitati fortunatum, si ii barbari cum mor-
bis suis funestis, in locis suis solitariis desertif-
que in æternum permanissent ! Non fortasse
errarem graviter, si assererem, cum in Europa
primò apparuerint, inter Europæos cladem
magis horrendam edidisse quam ipsum bellum :
et etiam si effectus eorum fatales artis Apollo-
niæ auxilio haud mediocriter minuti fuerint ;
tamen haud dubie stragem maxime deflendam
etiamnum efficere. Demum oportet hoc plus
minusve per omne ævum accidere.

Ab auctoribus patet morbillos primum, va-
riolis simul comitantibus, Saracenis victoribus
in Egyptum invehì. Quinetiam videretur
probabile eos cum variolis, per Lyriam, Pa-
lestinam, et Persiam serpsisse ; dehinc oram
secundum Asiaticam, per Lyciam et Syliciam ;

6 DISPUTATIO MEDICA

exinde in loca Africæ maritima; ab Africa ultra marmor Mediterraneum in Hispaniam; et denique ab hac brevi per omnes gentes Europæas *.

Censetur quoque, et forsan recte, militias sacras, quas variæ Europæ gentes adversus Saracenos fecerunt, haud parum ad hoc malum per Europam diffundendum, conduxisse. Namque exercitus utriusque milites, belli discrimina laboresque passi, suum solum nativum revisentes, longe lateque principia hujus morbi latentia inter suos disseminârunt.

DEFINITIO.

Morbilli sic apud CULLENUM breviter et concinne definiuntur :

“ Synocha

* FRIEND Hist. Phys.

“ Synocha contagiosa cum sternutatione,
“ Epiphora, tussis sicca rauca.

“ Quarto die, vel paulo ferius, erumpunt
“ papulae exiguae, confertae, vix eminentes, et
“ post tres dies in squamulas furfuraceas mi-
“ nimas abeuntes.”

HISTORIA.

Morbilli apparent plerumque sub forma inflammatoria et acuta. Pro origine etiam, veluti alii morbi exenthematici, contagionem agnoscunt specificam : et si plerisque auctoribus, qui de his differuerunt, fidem adhibeamus, homines semel tantum decursu vitae iis obnoxii sunt : Verum profecto non defuerunt, qui contenderunt, constitutiones nonnullas bis posse contagionem excipere. Hoc procul dubio aliquando accidat ; sed exempla prolata, rarissima sunt.

Cum

Cum morbilli in conspectum sese dant plerumque vulgo grassantur; et fere Januarii circiter mensem incipiunt, et ad equinoctium usque vernum ingravescere perstant: quo tempore ad summum perveniunt: illinc eodem gradatim modo usque ad solstitium æstivum sese retrahunt; quo fere evanescunt. Sed CULLENUS illustris bene observavit contagii introductione, morbum, quolibet anni tempore, plus minusve grassari posse; licet aëris constitutio tempore verno, ad hunc disseminandum accommodatior existat.

Pueri ad hunc morbum aptiores, quam adulti inveniuntur; censeturque urbibus in magnis quam in vicis rusticis, perniciosiorem esse.

In exemplis paucis impetus hujus morbi tussi sicca, frequenti, et molesta, ante ulla pyrexiae signa, pro certo prædicatur. At plerumque incipit algore et horrore, frigoris et
caloris

caloris inæqualitatibus, alternantibus. Hæc symptomata, secundo morbi die, in febrem perfectam definunt; Siti, anorexia, anxietate, vomitione, lingua albida tamen humida, raucitate, tussi, spirandi difficultate, humoris acris ab oculis naribusque distillatione, oculorum inflammatione, qua æger evadit impatiens lucis, stipatam. Tumor palpetrarum brevi, ante eruptionem exoritur.

Eruptio plerumque die quarto; sed aliquando maturius, aliquando serius, prorumpit. Exempla non defunt ubi eruptio, die secundo prodierit; et ubi usque ad diem octavum delituerit. Maculæ, pulicum vestigiis æmulantes, primum in vultu apparent; quæ tandem coalescentes, suffusiones faciunt. Hæ ad visum, supra cutem non elevantur; sed tactui, nonnihil sentiuntur eminentes. Ab facie gradatim ad pectus; dehinc per universum corpus, eruptio serpit. Observatur eruptionem, vix aut ne vix quidem in artubus
B
eminere.

eminere. Eruptio retinet ruborem vividum usque ad diem sextum : septimo autem, rubor vividus, in ruborem fuscum convertitur ; et spatio duorum vel trium dierum decedit, corpus quasi furfure coopertum, relinquens.

Hæc est facies usitatissima morbillorum : verum sunt exempla auctoribus prolata, in quibus a supra dictis, haud parum discrepant : ut ingenere anomalo SYDENHAMO descripto, quo, eruptio, quod ad accessum, non conservavit periodum constantem ; modo citius, modo ferius solito apparens ; et sese prius humeris, et reliquis corporis partibus quam vultu ostendens. Quinetiam notavit SYDENHAMUS, si hoc genus forte imperite tractatum fuerit, altero promptius esse in mortem terminare.

Proximum est genus illud WATSONO memoriæ traditum, quodque Londini, annis 1763 et 1768, semet manifestavit. Hoc genus, auctore jam dicto, vocatur Putridum. Morbilli
forfan

forſan nunquam aut antea aut poſtea apparuerunt ſub forma magis lethali. Sævierunt vix ſecus ac peſtis lenis ; et plurimas interitui incolas dederunt. Indolis generalis et proclivitas (affectibus pneumonicis exceptis) hujus generis, Typhum graviorem Cullenianum haud parum retulerunt. Quod maxime firmat hanc opinionem, eſt, ut ratio fere eadem medendi, ut in typho adhibita, adhunc morbum tractandum votis WATSONI potiffimum reſponderit. Hic auctori ingenioſus, de morbillis putridis agens, ſic accurate et pulchre dicit : “ Watery inflamed eyes, a cough, and
“ univerſal debility, were the firſt indications
“ of a perſon’s being attacked. To theſe generally ſucceeded a reſtleſs night. On the
“ next day, the fever uſually roſe to a conſiderable height, attended with pain and heavineſs in the head, at which time the eruption appeared ; ſo that moſt frequently, on
“ the ſecond day, the meaſles were viſible on
“ moſt parts of the body. The cough and
“ inflamed

“ inflamed eyes were worfe. The patient
 “ now complained of great heat, oppreffion,
 “ and reftlefsnefs. The breathing was gene-
 “ rally difficult, and there was no expectora-
 “ tion. The fkin was ufually dry; the fau-
 “ ces of a deep red colour, and the tongue
 “ moft frequently foul. The thirft was great.
 “ The pulse was very quick, but feldom full,
 “ and they complained of great weaknefs.
 “ The eruption, heat, and inflammatory
 “ fymptoms, continued in the manner juft
 “ now mentioned, more or lefs, according to
 “ the feverity of the difeafe, four or five days,
 “ and then went off. In fome instances, they
 “ continued a few days longer, but in the
 “ greater number, the eruptions were gone at
 “ the end of the fourth day. This I confi-
 “ der as the firft ftage of the difeafe.

“ The fecond or laft ftage of the malig-
 “ nant measles began after the febrile heat was
 “ over, and the eruptions had difappeared.

“ The watery eyes in many were now risen to a
“ grievous foreness in that organ, which lasted
“ some considerable time. The cough, op-
“ pression, and difficulty of breathing, conti-
“ nued equally severe, and sometimes more
“ than during the eruption, attended with
“ great restlessness and anxiety, and with scarce
“ any expectoration. The thirst was abated.
“ The pulse was quick, but low, and fre-
“ quently irregular; and the debility in ma-
“ ny was extreme, especially if at this period
“ the patient was seized with purging stools.
“ By this time they were greatly reduced in
“ their flesh. If in this state a delirium came
“ on, it indicated that death was not far
“ off.”

Nunc iterum animum ad morbillos com-
munes inflammatorios revocemus. In iis per-
raro evenit, ulla signa præter nauseam et vo-
mitionem, eruptione tolli. Perspicuum est,
in hoc casu, morbillos, magnopere variolis dif-
ferre :

ferre : namque eruptio variolis proveniens, sæpissime cohibet non solum signa molestissima et periculosissima ; sed etiam radicitus summovet. Aliquando vero, sed rarius, in exemplis mitibus, eruptione facta, signa urgentiora evanescent : sed plerumque ingravescent donec superveniat desquamatio. Hæc symptomata minime etiam hic semper gradum reprimunt ; sed e contra febris, tussis, spirandi difficultas, gravitate adaugentes, æger demum aut affectu pneumonico, aut diarrhœa, aut forsan his conjunctis, opprimitur.

Affectus oculorum, anorexia, et similia plerumque gradu consistunt ; sed aliquando pro sævitia morbi ingravescent. Observatum est apud finem morbi diarrhœam sæpe ingruere ; quæ, arte salutifera ei incassum adversante, aliquando mortem ægro infert.

Ophthalmia et phthisis sunt sæpius sequelæ ingratae perniciosæque morbillorum. Ipse vidi
haud

haud raro ophthalmiam, per plures menses, postquam omnia alia morbi signa disparuerint miserrime ægros vexare; et modo etiam, magno visus discrimine.

Sanguis in hoc morbo missus, semper exhibet superficiem coriaceam albam. Invenitur, ejectionem sanguinis ventriculo, frequentius in morbillis quam variolis accidere. Ægri, finita desquamatione, torminibus et doloribus colicis, nonnunquam exercentur.

Si mulieres, in hysteriam proclives, menstruis instantibus, morbillis correptæ fuerint, deliquio animi, spirandi difficultate, gulæ constrictione, et demum præcordiorum anxietate, plectuntur: observatumque est, dum hæc symptomata substiterint, eruptionem in totum condi.

Infantes interdum, sub tempus quo provenit eruptio, paroxysmis epilepticis, corripuntur;

tur; et pruritus vultus, magnumque eundem desiderium scalpendi, haud raro adsunt.

Auctores haud parvi nominis, fidesque minime dubitandæ, asseverarunt, hominem et variolis et morbillis simul laborare posse *. Sed JOHANNES HUNTERUS ingeniosus Londini †, huic affirmationi et observatione propria, et theoria oppugnat: namque primo denegat, actiones duas morbosas eodem corpore, simul fieri posse. Secundo dicit seipsum vidisse puerum, qui objectus fuerat contagio singulorum morborum, primum morbillis, et postquam ii evanuiscent variolis corripitur: porro has postquam decursum compleverant ordinarium, feliciter terminari.

PROG-

* Vid. M^rBRIDE Method. Introduct.

SIDOBRE de Variol. et Morbil.

DIEMBR. de Variol. et Morbil. Hist.

TISSOT Avis au Peuple.

† Treatise on Venereal Dis.

P R O G N O S I S.

Quum eventus hujus morbi faustus sit futurus, rebus sequentibus, plerumque prædici possit :

Si epidemicus prævalens, et febris eruptiva initia fuerint ; si febris, postquam eruptio provenierit, symptomatis comitantibus, cohibita aut sublata fuerit ; si nulla in pneumoniam proclivitas adfit, et demum si dolor capitis non vehementer urserit, terminationem eventuram esse felicem, nobis concludere fas sit. Sed diarrhœa lenis, vomitio biliosa, magnum urinae profluvium, exscretio copiosa, et lenis cutis humiditas, certius adhuc exitum morbi felicem prædicunt.

Signa contra, quæ terminationem exitiosam præsagiunt, sunt, Febris inflammatoria vehemens,

mens, post eruptionem ingravescent, neque demum, postquam desquamatio evenerit, aut desinens aut mitescens; quoque tussis vexans; spirandi difficultas; affectus pneumonicus diarrhoea symptomata stipatus; vires maxime convulsæ; delirium recessionem eruptionis subitam excipiens; papularum color purpurescens aut livescens; sudores profusi; magna inquietudo; convulsiones; et denique partium extremarum frigus.

DIAGNOSIS.

Conceditur ab omnibus, quatuor tantum morbos, nimirum Variolam, Varicellam, Scarlatinam, et Catarrhum, maxime morbillos referre. Hæ quidem ab morbillis haud ægre dignoscantur.

Illi insignes Arabi, scilicet, **RHAZES** et **AVICENNA**, inter morbillos et variolas affinitatem

tem adeo strictam intercedere censuerunt, ut utriusque morbi historias confunderint. Quinetiam in singulis fere eandem medendi rationem adhibuerunt. Sed quin indoles aspectusque horum morborum inter se invicem maxime diffideant, et quin singuli sua symptomata pathognomonica possideant, nullo sano dubitandum est.

In variolis, eruptio tertio morbi die incipit, et spatio octo dierum suppuratio fit. Sed contra, in morbillis, eruptio quarto die plerumque provenit, spatioque quatuor dierum, desquamatio tantum cuticulæ, suppuratione locum non habente, supervenit. In morbillis, æger, signis catarrhalibus haud parum torqueatur; quæ semper variolis absunt. Eruptio in variolis omnia signa molestiora ut plurimum summovet, sed hoc minime in morbillis fit; namque hic omnia, eruptione facta, non solum non mitescunt, sed fere ingravescunt. Quinetiam morbilli semper certissime a variolis, per magnitudinem

magnitudinem pustularum, materiamque in his inclusam, primo aspectu dignoscantur. Variolæ, suppuratione absoluta, foveolas sæpe in cute relinquunt: morbilli semper his carent. Porro admissio liberalis aëris frigidi, semper ad variolas reddendas mites quam optime accommodatur: sed experientia amplissima inventum est hunc, in morbillis non tantum non proficere, sed fere semper admodum nocere.

Morbilli quoque a varicella, pustularum aquosarum eruptione, quæ temporibus valde incertis in hac fit, facile dignoscantur. Quoque in varicella signa catarrhalia defunt.

Scarlatina quidem plura symptomata, iis morbillorum agnoscit similia, quam utervis eorum jam positorum; et levi intuitu, differentiam ponere minime facile videretur: namque scarlatina pariter ac morbilli, contagiosa est; et eruptio ejusdem, quarto die, faciei tumore

more stipata, prodit; et sub idem tempus de-
cedit. Sed in scarlatina, maculæ existunt
multo magis latæ, confluentes, et complanatæ,
quam illæ morbillorum. Scarlatina quoque,
signis catarrhalibus, affectibus oculorum et in
pneumoniam proclivitate plerumque caret.
Quinetiam scarlatina habet sæpius fauces ma-
le affectas. Denique, omnibus scarlatinæ fig-
nis evanescentibus, haud raro anasarca super-
venit; id quod vix unquam in morbillis oc-
currit.

Reputatum est a nonnullis catarrhum, haud
parum morbillos æmulari. Verum hi satis fa-
cile a catarrho, tussi sicca, et rauca, tumore
faciei, affectu oculorum, vomitione vexante, et
inprimis eruptione, quæ nunquam in catarrho
apparet, fecerni possint. Plerumque ante vi-
sum ægrum, facultas nobis fit, animum ad e-
pidemicum in vicina grassentem advertendo,
quid morbum sit judicandi.

CAUSÆ REMOTÆ.

Causæ remotæ in Predisponentes et Exci-
tantes dividi possunt.

Predisponentes vero, quædam corporis hu-
mani conditiones sensiles, irritabilesque viden-
tur esse: quales nimirum, pueris potissimum
contingunt; et ex quibus forsan solis, ratio,
cur ii, magis quam adulti, morbillis existant
obnoxii, reddi possit.

Profecto nonnullis persuasum est potentiam
quamlibet infirmantem, sicut frigus, metum,
dietam parcam, ebrietatem, venerem nimis
cultam, defatigationem, &c. ad homines mor-
billis opportuniore reddendos, haud parum
conducere. Sed hoc minime stabilitum est.

Quin

Quin et quædam anni tempestates, aut potius aëris conditiones quædam, ad morbillos longe lateque diffundendos maxime accommodatæ videntur. Attamen quibus constent hi status, aut quomodo hos effectus præstent, adhuc parum intellectum est. Sed hætenus pro certo constat, morbillos, hyeme decedente, vel primo vere, frequentissime exitibusque fatalioribus, grassari.

Causa excitans est contagio specifica, quæ ob ejusdem naturæ subtilitatem, et paucitatem, adhuc effugit, et forsan semper ingenii humani acumen effugiet.

CAUSA PROXIMA.

Nulla quidem nostræ scientiæ pars existit, aut minus comperta, aut magis conjecturalis, quam ea causarum proximarum; et forsan nulla, si bene cognita et intellecta fuerit, plus fructus

fructus afferret: namque satis constat, saltem mihi, existentiam ipsam omnium morborum a causa proxima pendere; sine qua, non per minimum temporis punctum existere possent: “ Est illa quæ præsens morbum facit; sublata
 “ tollit; mutata mutat.” Demum si causarum proximarum uniuscujusque morbi naturam satis compertam habuissimus, talia remedia, (eorum viribus virtutibusque nobis intellectis), præscribere duceremur, qualia certissime ad easdem tollendas, et sic ad morbum curandum, accommodarentur: “ Cum remedia vero morbis medeantur tantum quatenus causas eorum proximas tollant *.”

Ex hac causarum proximarum ignorantia, ratio cur conamina remediaque medicorum tam sæpe disperdeantur, incassumque adhibeantur; et cur haud raro, illa in corpore humano, effectus nostræ spei expectationisque

adeo contrarios oppugnantefque præſtent, po-
tiſſimum petenda eſt.

Verum tamen haud denegandum eſt, quam-
vis cauſæ proximæ plerorumque morborum
caligine denſiſſima obvolvuntur, nonnullas
haud male intelligi cognoſciſque, et, quo modo
ſui morbi melius feſtinatiuſque curari poſſent,
indicare.

Pèr tempus haud exiguum opinio increbuit,
præſentique inter haud paucos medicos inva-
leſcit fermentationem eſſe cauſam proximam
morborum plurimorum exanthematicorum;
et inprimis Variolarum Morbillorumque. Hæc
quidem theoria ab CULLENO illuſtriſſimo, a-
liiſque haud contemnendis, multo ingenio de-
fenſa eſt; et levi intuitu ſatis videretur ſpeci-
oſa: ſed quando inveſtigationis minutæ exa-
mini ſubjiciatur, fundamini forſan lubrico in-
niti invenietur; præterea omnium phænome-
norum hujus morbi, minime poſſe rationem

reddere. Sed ut mori obtemperemus theoriam, quamvis parum accuratam aut stabilitam, dare conabimur.

Proposuerunt fautores fermentationis contagionem specificam ut fermentum, in fluidorum massam agere, et sic eos assimilare, et sub forma pustularum, suffusionumque in corporis superficie deponi. Verum plurima huic theoriæ objici possint. Namque,

Primo, Nullum discrimen in fluidorum hujus morbi, eorumque qui non exanthematici sunt aspectu, intercedere observatum est; quodque, cum bene notum est omnibus, fermentationis esse fluidorum naturam haud parum permutare, invenire expectaremus.

Secundo, Cum omnis motus vehemens obstat fermentationi, haud verisimile est, fluidum semper, ut sanguis, velocissime se circumferens, fermentationis subire actionem.

Tertio,

Tertio, Ab experimentis plane patet, unum ex fermentationis effectibus esse, aëris fixi extricationem : quod si in hoc morbo acciderit, procul dubio extemplo ægro mortem inferret.

Quarto, Fermentatio, hujus morbi signi insignissimi, rationem reddere minimè sufficit : nimirum cur homines semel tantum in decursu vitæ morbillis obnoxii sint. Profecto, si fermentatio, causa proxima esset morbillorum, homines, quoniam eorum fluida perpetuò ob ingesta excretionefque commutantur renovanturque, huic morbo, sæpius in decursu vitæ, accommodarentur.

Adhuc, ut nostram in medium proferamus opinionem restat. Hæc paucis verbis exponatur. Nobis sententia est, virus morbillorum, in corpore humano stimuli vice fungi : scilicet, cum per sanguinis circuitum, systematis, quod sanguinem vehit universi, parietibus internis admoveri, in eodem actionem, (per potentiam

tentiam ejus stimulantem), *specialem* inducere ; quæ actio, ad materiam morbo peculiarem al- laborandam aptetur. Hic quoque censemus humores sanguineos vehiculi, in quo vehatur materia morbillosa, tantum officio fungi.

Ratio cur aliquis semel tantum in decursu vitæ morbillis opportunus sit, forsan hoc modo explicetur : Censemus virus morbillosum modo ei, quo narcotica, opium nimirum et nicotiana, quodammodo simili, in genus nervosum suos effectus præstare : scilicet capacitatem aut proclivitatem generis nervosi ad similes impressiones, ab iisdem stimulis, aut suscipiendas aut sentiendas, delendo.

METHODUS MEDENDI.

Consilia medendi in hoc morbo sunt,
Primo, Diathesin phlogisticam subigere ;
Secundo, Quibusdam signis molestis occurrere.

Omnes

Omnes inter medicos convenit nihil, systematicis vascularis actionem auctam, quam ejusdem depletionem subitam, aut tam celeriter aut efficaciter imminuere; et cui consilio respondendum, sanguinis detractionem omnibus aliis longe anteponendam esse. In omnibus inflammationem morbis, itaque in morbillis, habentibus, sanguinem, ut effectus habeat exoptatos ex orificio amplo, pleno rivo, exilire oportebit.

Si epidemici grassantis indoles inflammatoria sit, aut putredinis signis prorsus vacet; si febris, calor, spiritus difficilis urgeant; sanguinis missione potissimum opus erit; solumque quidem remedium est cui multa fiducia imponi deberetur. Oportebit quidem liberales sanguinis detractiones generales in omnibus morbi stadiis, si signa supra posita postulent, aut ægri vires patiantur, adhibere. Profecto diathesis phlogistica fons est e qua, signa molestissima, sicut dolor capitis, tussis, spiritus difficilis,

difficilis, dimanant; et prout illa sanguinis missione minuatur, hæc sublevata erunt. SYDENHAMUS verum sagax in stadiis morbi maturioribus sanguinis detractionem perraro, adhibuit, quia opinatus fuit eam eruptionem haud parum impedire. Sed vero effectus ei bene contrarios accidere haud raro observatum est: nimirum venæsectionem, non solum eruptioni non obesse; sed etiam eam promoveri. Hic quidem in HOMII illustris sententiam longe in eo, ab exhibitione matura tempestivaque sanguinis missionis, morbillos non solum in decursu usitato reddi leniores; sed signorum perniciosorum saltem molestorum accessum optime arceri.

Alvi fluxus.—Ad systema quod sanguinem vehit exinanandum, et ad diathesin phlogisticam minuendam, alvi solutio locum sanguinis missioni proximum procul dubio tenet. Sed bene notum est eam, pro rata exinanitione, magis quam venæsectio, vires ægri con-

vellere. Itaque videtur æquum, ob hanc rationem, ubi diathesis phlogistica maxime accendatur, et ad eandem tollendam exinanitio copiosa subitaque depostuletur, alvi fluxum, semper sanguinis missioni cedere. Verum monet tamen MONROIUS sagacissimus seipsum purgantia in morbillis curandis successu cum felicissimo adhibuisse. Laxantia lenia et clysmata emollientia in morbillis semper proficiunt; namque fæcum induratarum accumulationem præveniando, non solum intestinis ipsis, sed universo corpori, stimulum molestum et periculosum tollunt. Clysmata quotidie adhiberi debent. Laxantia quæ possunt adhiberi, sunt, sales medii, decoctum tamarindorum, et crysalli tartari. Sales neutri duplici modo proficiunt: nimirum purgando refrigerandoque.

Regimen Antiphlog.—Hoc remedium, omnibus in morbis inflammatoriis tractandis, semper valde prodest. Sine quidem attentione

ad hoc strictissima, subsidium medicum maxima ex parte, frustra adhibeatur. SYDENHAMUS, hujus regiminis in morbillis momentum, plane novit, et optimo jure præcepit, ut ægrotans in temperie moderata servaretur, ab omni cibo animali abstineret; et pro hocce vegetabili uteretur. Quin et commendavit ut æger, quantum fieri potest, lectum vitaret. Omnia, quæ ad tussim excitandam adaugendamque prona sunt, sedulo effugienda sunt. Acida, utpote interdum hunc effectum prompta præstare, haud tuto, nisi aqua plurima diluta, præscribi possint. Placuit nonnullis auctoribus aëra frigidum, æque liberaliter in morbillis ac in variolis tuto adhiberi posse. Sed ii maxime hallucinantur: et compertum est experientia satis ampla, aëra frigidum, qui ad variolas lenes reddendas prorsus necessarius fit, in morbillis, haud sine magno periculo, adhiberi posse.

Cum

Tussis.—Cum tussis est signum constantissimum, quod morbillos comitatur, nostram in primis mereatur attentionem. Hæc causis ab duabus magna ex parte pendere videtur: nimirum ab aliqua in pulmonibus ipsis inflammatione, et ab effusione acrimoniæ morbillosæ in bronchia faucesque. Quum consideremus causas tussim efficientes, plane constabit, omne remedium, quod has a pulmone eliciat, posse, haud parum adjuvare. Profecto ad hoc consilium respondendum, nullum videtur magis congruum, quam emetica. Hæc, humores circumeuntes ad superficiem corporis copiose evocando, exhalationemque per cutem augendo, et sic causas irritantes minuendo, aut tollendo, suos effectus præstant. Emetica quoque, forsan vaporum pulmonum excretoriorum spasmus superando solvendoque, sæpe efficaciter excretionem movent. Doses nauseantes antimonii tartarizati in stadiis morbi maturioribus adhiberi debent: sed si diathesis inflammatoria maxime sævierit, illæ, donec sanguinis de-

tractio præmissa fuerit, ne aliqua inflammatio topica progignatur, omittendæ. Observatum est aliquando vomitionem, eruptionem accelerare, morbumque, decursu solito, leniorem reddere.

Opium aliud est remedium eximium in tussi sublevanda, cum tuto præcepi potest. Cum per sanguinis missionem, aliasque exinanitiones, signa inflammatoria maxima ex parte subacta fuerint; cumque tussis vigiliaque solæ ægrum torqueant, opiata cum insigni beneficio præscribantur. Sed demum, e contra, si pyrexia vehemens, spirandi difficultas, et affectus pneumonicus, adfuerint, non sine consequentiis perniciosis adhiberi possunt.

Pectoralia demulcentia, five mucilaginosæ, five oleosæ, five dulciæ, in tussi obvianda haud parum commodi afferant. Hæc, secundum CULLENUM, agunt "by besmearing the fauces,"

“ ces, and thereby defending them from the
“ irritation of acrids.”

Quum vesicatoria observentur esse valde utilia in plerisque topicis inflammationibus, vix aliter accidere potest, quin, tussim, quæ magna ex parte ab sanguinis pulmonem versus determinatione aucta pendeat, allevando, egregie proficiant. Ratio minime obscura est, qua suos effectus salutares edunt. Illa scilicet, vi stimulandi, humores sanguineos e pulmone educunt ad superficiem; et forsan quoque spasmus corporis extremorum superando, eundem, ob consortium, pulmonum vasis præsentem, solvant; et sic congestionem tollant. Vesicatoria aut lateri, aut inter scapulos applicari debent. Observatum est opiata aliquando, eruptionem premature evanescentem, rursus in cute elicere.

Pneumonia.—Hoc signum raro, si sanguinis missio adhibita fuerit in stadiis morbi maturis, occurrit;

occurrit ; et quodocunque se manifestet, si vires ægri patiantur, hoc remedio potissimum curandum est. Sed si, cum hoc signum ægrum corripit, vires ejus maxime exhauriantur, venæsectio haud tuto adhiberi potest. Hic venæsectio topica et vesicatoria, cum multum levaminis, viribus integris simul relictis, afferre queant, apprime indicantur.

Diarrhœa.—Diarrhœa, quæ ante desquamationem accidit, rarissime multo periculo confociata est : et e contrario ea, omnia morbillorum signa sæpe sublevat. Itaque, nisi sit immodica, remediis forsan non cohibenda est. Diarrhœa sola, quæ post desquamationem supervenit, multam curam mereatur.

Remedia quæ hic indicantur, videntur esse opiata, tonica, astringentia ; et demum mucilaginosæ, aut per anum infusa, aut per os ingesta. SYDENHAMUS præcepit sanguinem, quo diarrhœa supprimeretur, mittendum : sed
hoc

hoc ægri vires nimis disperderet, et integritatis recuperationem nimis tardam redderet.

Si phthifis pulmonalis morbillos excipiat fortassis vix unquam curationem admittit. Hanc, ut idiopathicam, tractari oportebit. TISSOT memoriæ prodidit, seipsum, multos fere desperandos casus, diæta lactea sola curasse: sed simul monet unumquodque acescens sedulò præcavendum esse.

Si morbilli induerint indolem putridam a WATSONO memoratam, valde perspicuum est, eisdem ratione, ab illa qua inflammatorii, valde discrepante, tractandos esse. Sanguinis missio, quæ in morbillis inflammatoriis tractandis, est tam necessaria, forsan nunquam in malignis, sine magno damno, usurpari potest. Sed si quando medici sanguinis detractionem adhibere necessarium censeant, parca manu, et tantum inter initia morbi debebit.

Remedia,

Remedia, quæ ad morbillos putridos curandos usurpentur, sunt Vinum et Cortex Peruvianus. Sed si cortex spiritum reddat difficiliorem, omittendus est. Oportebit cubiculum ægri, aëre puro et subfrigidulo bene perflari; et excrementa sedulo removeri. Vestimenta tum ægri ipsius, tum lecti, sæpe mutanda sunt. Potus communis debet esse ex succo acido limonum, sacchari et aquæ pauxillo mixto. WATSONUS memorat si, sub initium fit morbi magna anxietas, cutis sicca et constricta, hominem in balneum tepidum demittendum esse.

F I N I S.

